

1 FORMÅL

Både VA-anleggenes virkningsgrad, økonomi og levetid er avhengig av at personellet som har ansvaret for driften er faglig kvalifisert for oppgavene.

Frem til 01.01.99 var kompetansekravet nedfelt i «Forskrift om krav til faglige kvalifikasjoner for driftspersonell ved rensesanlegg for avløpsvann», i medhold av «Forurensningsloven» /1/. Denne forskriften er nå opphevet.

Kompetansekravet har ført til en betydelig kompetanseheving av personellet på behandlingsanleggene. For å opprettholde dette kompetansenivået og bistå kommunene med å fastsette kompetansekrav, har NORSK VANN overtatt ansvaret for å utrede utvikling og videreføring av denne VA-kompetansen. Styret i NORSK VANN anmoder kommunene om å opprettholde kompetansekravene i den tidligere forskriften i overgangsperioden frem til NORSK VANNs opplæringsplan for VA-sektoren er klar. Dette innebærer at undervisningen og utstedelse av driftspersonellbevis vil kunne fortsette som før inntil videre utvikling er nærmere utredet.

Både «Drikkevannsforskriften» /2/ og «Internkontrollforskriften» /3/ tilsier at drift av behandlingsanlegg for drikkevann og avløpsvann må ivaretas av kompetent personell.

Dette VA/Miljø-blad er utarbeidet i et samarbeid mellom NORSK VANN, kommuner, bransjeorganisasjoner, myndigheter og opplæringsinstitusjoner, og er en direkte videreføring av kravene i «Forskrift om krav til faglige kvalifikasjoner for driftspersonell ved rensesanlegg for avløpsvann»

2 BEGRENSNINGER

Kravene gjelder generell grunnutdannelse innen VA.

Kommuner/ organisasjoner med spesielle anlegg og stor grad av spesialisering av personale, vil kunne ha behov for spesiell kompetanse utover denne grunnkompetansen. Det anbefales at organisasjoner som har spesielle kompetansebehov og eget opplæringsystem begrunner og dokumenterer dette for tilynsmyndighetene.

3 FUNKSJONSKRAV

Ved å følge anvisningene i dette VA/Miljø-blad vil anleggseierne kunne opprettholde de krav til kompetanse som til nå har vært ivaretatt av «Forskrift om krav til faglige kvalifikasjoner for

driftspersonell for avløpsvann». Anleggseier bør kunne stille tilsvarende krav for drift av vannbehandlingsanlegg.

4 LØSNINGER

Det anbefales at kommunene opprettholder kompetansekravene i den gamle forskriften i overgangsperioden frem til NORSK VANNs opplæringsplan for VA-sektoren er klar. De viktigste bestemmelsene i forskriften er gjengitt i det følgende:

KRAV TIL KOMPETANSE FOR DRIFT AV VA-BEHANDLINGSANLEGG.

1 VIRKEOMRÅDE

Det kreves nødvendige faglige kvalifikasjoner for driftspersonell ved offentlige og private behandlingsanlegg (rensanlegg) for avløpsvann.

Med driftspersonell menes personell som utfører arbeid ved avløpsrensanlegg som har betydning for resultatet av prosessen.

Krav om opplæring gjelder driftspersonell som har slikt ansvar i prosessen fast, eller som vikar, i lengre perioder. Kravet gjelder både heltids- og deltidsansatte. Også driftspersonell som ikke er ansatt hos eieren av behandlingsanlegget omfattes.

I anlegg der det er vikarer uten driftspersonellbevis eller driftspersonell uten opplæring bør driften av anlegget ledes av personell med driftspersonellbevis.

2 OMFANGET

Anlegg som omfattes:

- Mekaniske forbehandlingsanlegg, infiltrasjons og sandfilteranlegg, naturbaserte rensesanlegg som er dimensjonert for mer enn 4000 personenheter.

Med forbehandlingsanlegg menes anlegg som ikke har rensetrinn utover rist- og sandfang/ slamavskiller.

- Mekaniske anlegg som er dimensjonert for mer enn 1500 personenheter.
- Anlegg med biologisk og/ eller kjemisk rensing som er dimensjonert for mer enn 100 personenheter.

Kravet gjelder både offentlig og privat eide an-

legg.

Kravet gjelder ikke anlegg bygget primært for å behandle vann fra industriprosesser (prosessvann/ industriavløpsvann), selv om f.eks. sanitæravløpet for de ansatte er tilkopleet.

Derimot omfattes anlegg som er bygget for å betjene alt avløpsvann fra bebyggelse, inkl. kontorer, servicevirksomhet og evt. prosessavløp fra industri tilknyttet et slikt avløpssystem. Avløp fra virksomheter som ikke produserer prosessvann, f.eks. turistbedrifter, brakkeleirer o.l. omfattes.

3 OPPLÆRING

Eier av anlegg som nevnt i pkt. 2 må sørge for at driftspersonell ved anlegget gjennomfører opplæringen slik den er beskrevet nedenfor.

3.1 KRAV TIL TEORETISK UTDANNING

Godkjent teoretisk kompetanse kan skaffes ved:

1. bestått eksamen fra videregående skole, Utdanningsprogram for teknikk og industriell produksjon, kjemiprosessfaget, VG2, med fordypning innen VA i VG3.
2. å gå NORSK VANNs etterutdanningskurs for driftsoperatører ved vann- og avløpsanlegg (3+3 uker + prosjektoppgave mellom samlingene - NORSK VANNs driftsoperatørkurs). Dette kurset erstatter det tidligere voksenopplæringskurset over 10 uker.

Kandidater som har annen relevant teoretisk utdanning, kan gis anledning til å dokumentere at denne er tilsvarende ved å avlegge eksamen ved en av de ovennevnte institusjoner.

3.2 KRAV TIL PRAKSIS

Nødvendig praksistid for å erverve driftspersonellbevis er avhengig av om teoretisk kompetanse er oppnådd ved 1. Videregående utdanning

eller 2. NORSK VANNs etterutdanningskurs. For kandidater i gruppe 1 settes kravet til praksistid til 16 måneder.

For kandidater i gruppe 2 er kravet 48 måneder, opptjent på vannbehandlings- eller avløpsrensingsanlegg. **Minst 6 måneders praksis skal imidlertid, uavhengig av teoretisk utdanning, avtjenes både på avløpsrensingsanlegg og på vannbehandlingsanlegg.**

Kandidater som har fagbrev i fag som er relevant for det arbeidet som skal utføres ved VA-anleggene, gis en avkortning i kravene til praksistid på 50 %. Som relevante fag regnes

- rørlegger
- elektriker
- mekaniker

eller tilsvarende

4 DRIFTSPERSONELLBEVIS

Driftspersonellbevis utstedes med grunnlag i teoretisk utdanning og praksis som angitt ovenfor.

5 DAGENS OPPLÆRINGSTILBUD

De etablerte 3 + 3 ukerskursene gir den viktigste innføringen i drift av behandlingsanlegg. Kursene vil bli videreført i en periode fremover, samtidig som bransjeorganisasjonen NORSK VANN vil utarbeide en opplæringsplan for VA-sektoren.

Tidligere gitte driftspersonellbevis vil i et nytt opplæringssystem gjelde som bevis for nødvendig grunnopplæring som vil passe inn i et fremtidig modulbasert utdanningssystem.

Inntil opplæringsplanen er fastsatt vil NORSK VANN administrere opplæringsordningen samt avgjøre forespørsler fra lærestedene om å utstede driftspersonellbevis.

Henvisninger:		Utarbeidet:	okt 1998	Norsk Rørsenter AS
/1/	Lov om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr. 6 (med senere endringer)	Revidert:	aug 2001 nov 2007	Norsk Rørsenter AS NORVAR BA
/2/	Forskrift om vannforsyning og drikkevann av 04.12.2001 (med senere endringer)	/3/	Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 06.12.1996 (med senere endringer)	